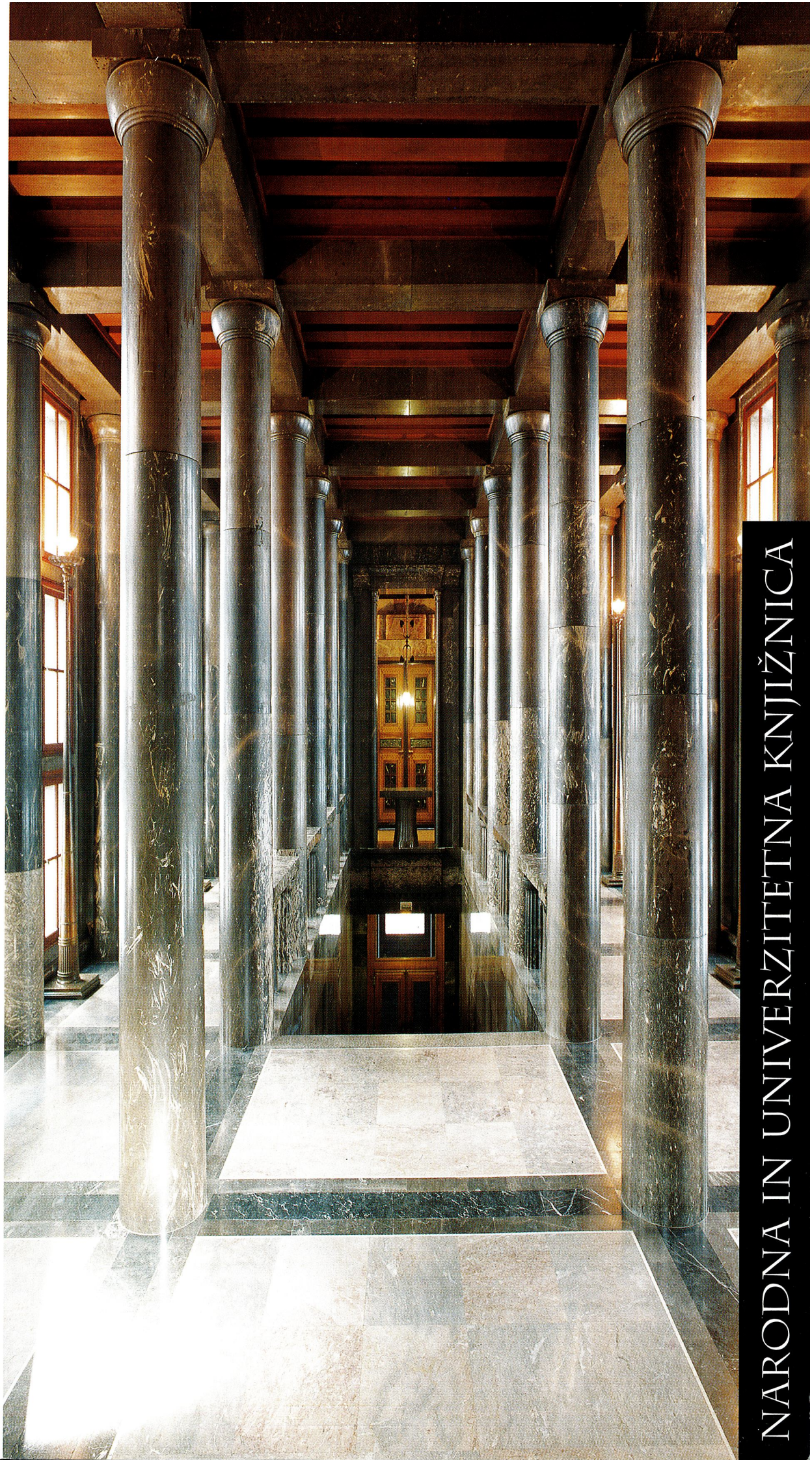




KNJIŽNIČARŠKE NOVICE



NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJIŽNICA

KNJIŽNIČARSKE NOVICE

januar 2002



500200564

Knjižničarske novice 12(2002)1
ISSN 0353-9237

Izdala in založila: *Narodna in univerzitetna knjižnica*
Turjaška 1
1000 Ljubljana
telefon (01) 2001 176, 2001 110
<http://www.nuk.uni-lj.si/>

Za knjižnico: *mag. Lenart Šetinc*

Odgovorna urednica: *Vilenska Jakac-Bizjak*
Glavna urednica: *Jelka Kastelic*
Uredniški odbor: *dr. Melita Ambrožič, dr. Silva Novljan, dr. Maja Žumer*

Naslovnico oblikoval: *Aleksij Kobal*
Fotografija na naslovnici: *Goran Bertok*
Tisk: Tiskarna Littera picta, d.o.o.

Naklada: 640 izvodov. Letna naročnina; naročila in odpovedi pošiljajte pisno na naslov uredništva. Prejetih tekstov ne lektoriramo in ne honoriramo. Razmnoževanje ni dovoljeno.

Naslov uredništva: NUK, Informacijski center za bibliotekarstvo, za "Knjižničarske novice", Turjaška 1, 1000 Ljubljana. Prispevke lahko pošiljate tudi na disketah ali po elektronski pošti: jelka.kastelic@nuk.uni-lj.si.

DAN ODPRTIH VRAT

UČENCI OŠ RADA ROBIČA IZ LIMBUŠA V NARODNI UNIVERZITETNI KNJIŽNICI V LJUBLJANI

V okviru letošnje akcije Odprimo vrata kulturi na dan Prešernovega rojstva se je vodstvo NUK-a v Ljubljani odločilo, da odpre "svoja vrata" in omogoči približno dvema razredoma slovenskih osnovnošolcev ogled njihove bogate zbirke. Ta čast je doletela učence in učenke naše osnovne šole Rada Robiča iz Limbuša, ki je kot prva začela izvajati izbirni predmet Informacijsko opismenjevanje. To je bil tudi eden od razlogov, da se odpravimo na kulturno obarvan izlet v našo prestolnico.

Kar težko smo dočakali 3.december – dan našega odhoda. Učenci so se sprva veselili iz dveh razlogov. Da jim odpade pouk in da vidijo našo nacionalko, o kateri so se sicer učili pri predmetu Informacijsko opismenjevanje. Verjetno pa takrat še slutili niso, da jih čaka doživetje, ki ga bodo še dolgo pomnili.

Avtobus s prijaznim šoferjem nas je pričakal pred šolo. Pot v Ljubljano sama po sebi ni bila sicer nič posebnega, a če je na avtobusu sedemintrideset nadobudnih učencev starih trinajst, štirinajst let, zna biti takšno potovanje vedno zanimivo in zabavno.

Že čez čas smo bili na zvezi z novinarko Radia Maribor. Na vprašanja je odgovarjal naš ravnatelj g. Rado Wutej, ki je bil z nami. Takrat še slutili nismo v kakšnem središču pozornosti bomo ves ta dan.

Prihod v Ljubljano. Od Wegove do Turjaške ulice pretegnemo od vožnje

utrujene ude in že smo pred mogočno Plečnikovo stavbo, ki je že s svojo fasado in značilnim portalom nekaj posebnega. Vhodno stebriščno stopnišče z napisom DOBRODOŠLI. Novinarji. Fotografi. Intervjuji. Prave medijske zvezde smo!

In sedaj resnejši del dneva. Pozdravni govor ga. Fabjančič in zatem ogled naše nacionalke v dveh skupinah pod strokovnim vodstvom predanih delavcev NUK-a. Seznanitev z zgodovino knjižnice in stavbe v kateri se nahaja, ogled rokopisne, glasbene, kartografske, slikovne zbirke. Kje vse hrani knjižnica številčno knjižno gradivo, približno začetimo v skladišču knjig. Ljudje v belih rokavicah, zvesti svojemu delu, skrbijo za neprecenljive zaklade naše kulturne dediščine. Lepo jih je spoznati in se pogovoriti z njimi. Ogled informacijskega centra, sodobno opremljenega in dostopnega. Za trenutek korak v tišino. Mogočna čitalnica, svojevrsten del zgradbe z vso svojo veličino, ki čaka na prenovo. V njej vlada red in svojstven svet, ki ga začetimo, ko stopimo vanjo. In ravno v tem prostoru fotografiranje za jutrišnjo naslovnico Večera. Vau!

Kjerkoli hodimo nas spremlja Plečnikov duh, njegova arhitektura, ki nas je že pri vstopu obdala z vso svojo veličino. Prepletanje kamnitih stebrov s kombinacijo lesa je svojevrstna arhitektura. Duh veličastnega in enkratnega so začutili tudi učenci, ki so disciplinirano prehajali med hodniki in nadstropji. Prepletanje starega in novega, ki se vklaplja v prostor, kateremu osnovni namen je dal Plečnik. Duh sodobnega nam pričara računalniška učilnica v kletnih prostorih. Oprema iz beljenega javorjevega lesa, kjer se izvajajo izobraževalni programi in kjer prisluhnemo kratkemu predavanju o restavriranju gradiva.

Po dveurnem ogledu že kar malce utrjeni sedimo v kletnem NUKcafeju, tešimo svoje lačne želodčke s picami

in sokovi, ki nas že čakajo na mizicah. Nekateri ugotavljajo, da so ljubljanske pice boljše od mariborskih, nekateri pač trdijo drugače. Vsi pa smo enotnega mnenja, da se imamo lepo in da so nas lepo pogostili.

Ko se okrepčamo, se spet povzpne v osrednjo dvorano, kjer nas pozdravi ga. direktorica. Temperaturo dvigne prihod Adija Smolarja. Nekateri vidijo Adija prvič tako blizu in za njih je poleg vsega ostalega največje doživetje dneva. Adi prepeva, mi prepevamo z njim. Z veseljem prisluhnemo njegovim duhovitim in tudi poučnim komentarjem. Prihod plesalcev Plesne šole Bolero. Akrobatski rock and roll, show dance in hip hop. Pa ni ostalo samo pri občudovanju plesalcev posameznih panog, sami se spoprime s plesnimi koraki in zapešemo v ritmu popularnega hip hopa. Praznik je, plešemo v Narodni in univerzitetni knjižnici!

Seveda je vsega lepega hitro konec. Čas slovesa. Zahvala našega gospoda ravnatelja, ki ni skrival navdušenja nad še eno lepo, bogato izkušnjo, ki jo je ta dan delil s svojimi učenci in sodelavci. In še dragoceno knjižno darilo naši šolski knjižnici, ki je postala bogatejša za šestdeset zanimivih in poučnih knjig. In darilna vrečka za vsakega učenca s sladko vsebino... Prepolni lepih vtisov smo se še zadnjič ozrli na svetišče nacionalne kulture, svetišče naroda, katerega del smo ta dan bili tudi mi.

Na poti domov smo ujeli še svoje glasove na Valu 202, učenci pa so se z veseljem lotili vsebine vrečke, ki je skrivala sladke dobrrote...

Naslednji dan smo svoja doživetja posredovali tudi drugim učencem in učiteljem, gospod ravnatelj pa je še isti dan napisal zahvalo v imenu vseh nas. Delček njegovega sestavka si bom izposodila...

Bilo je doživetje, ki ga ne bomo pozabili... Začutili smo, da ste v svoja razmišljanja vtkali veliko ljubezni, energije, predvsem pa dobre volje. Skušali ste nas navdušiti za tiste stvari, ki plemenitilo vaše poklicne želje in potrebe. Prav zaradi te vaše predanosti delu, smo uživali tudi mi. Najlepša hvala za ves vaš trud...

Najlepša hvala za nas, brez pretiravanja, izjemno knjižno darilo, paket je skrival prekrasna presenečenja...

Ne rečemo zastoj, da je rojstni dan najlepši praznik...

Hvaležni smo Prešernu, hvaležni smo Narodni in univerzitetni knjižnici...

Če boste kdaj razmišljali o hvaležnih ljudeh, jih najdete na našem naslovu...

Darja Lašič,
knjižničarka in učiteljica izbirnega
predmeta
Informacijsko opismenjevanje
OŠ Rada Robiča Limbuš

ČLANI DB CELJE NA OBISKU V MOZIRSKI KNJIŽNICI

Lansko srečanje članov Društva bibliotekarjev Celje je po osmih letih ponovno potekalo v organizaciji Zavoda za kulturo Mozirje, katerega najpomembnejša enota je vsekakor Občinska matična knjižnica Mozirje.

Vsakoletno regijsko srečanje vedno z zanimanjem pričakujemo, saj se v osmih letih mnogo spremeni, še posebej, če so knjižničarji in vodstvo knjižnice dovzetni za novosti v razvoju stroke, ustanovitelj in hkrati financer pa ima za to posluh. Z velikim veseljem smo si tokrat ogledali vse pridobitve mozirske knjižnice, kjer smo se točno opoldne zbrali člani celjskega bibliotekarskega društva. Srečanja so se udeležili tudi župan občine Mozirje, direktor Zavoda za kulturo in lokalni zgodovinar in zbiratelj Aleksander Videčnik, ki nam je prijazno pokazal svojo zbirko, locirano v prostorih knjižnice.

Knjižnica Mozirje s petimi enotami in dvema izposojevališčema pokriva po novem zakonu o lokalni samoupravi poleg mozirske še pet občin: Luče, Ljubno, Solčava, Nazarje in Gornji grad. Začetki strokovno organiziranega in vodenega knjižničarstva v Zgornji Savinjski dolini segajo v leto 1973. Ustanovitelj Občinske matične knjižnice je bila Kulturna skupnost Mozirje, zahtevno nalogo pa je odlično opravila Ana Lamut, ki je še sedaj vodja knjižnice, kjer so trenutno 4 zaposleni. S pomočjo Republiške matične službe so izrazito nerazvito knjižničarsko dejavnost Zgornje Savinjske doline pripeljali na visoko raven, vendar standardov, ki veljajo za knjižnice splošnoizobraževalnega

tipa, še vedno ne dosegajo na področjih rasti in nabave knjižničnega fonda, prostorske kapacitete, števila zaposlenega strokovnega kadra. Občinsko okolje je bilo vsa leta, z nekaterimi izjemami seveda, dokaj naklonjeno razvoju knjižničarstva kot prednostne dejavnosti znotraj kulture. Rezultat tega je, da je po vsej Zgornji Savinjski dolini urejena mreža izposojevališč, da je v knjižnico včlanjenih okoli 30 % vseh prebivalcev Zgornje Savinjske doline, da šteje knjižnični fond preko 52.000 enot, in še bi lahko naštevati. Zelo so zadovoljni z obiskom in z izposojjo, ki vztrajno naraščata, še posebej opazno sedaj, ko je knjižnica avtomatizirana in polnopravna članica sistema COBISS. Še posebej bodo zadovoljni, ko (če) bodo lahko računalniško opremili izposojne enote v vseh petih občinah Zgornje Savinjske doline. Upajo, da bo novi zakon o knjižničarstvu uredil tudi probleme financiranja. V knjižnici redno prirejajo srečanja z našimi kulturnimi ustvarjalci in različna predavanja za širši krog bralcev. Zelo so zadovoljni z obiskom dejavnosti za otroke, predvsem so odlično obiskane ure pravljic, ki se jih običajno udeleži okrog 25 otrok.

Po končanem strokovnem delu srečanju in okrepčilu, smo postali vedoželjni turisti, se zapodili na avtobus in naravnost v Logarsko dolino. Oblaki so nas malo strašili, kaj več hudega pa ni bilo. Res smo se malce prestrašili tudi razdejane ceste, tokrat ne zaradi Savinje, ampak zaradi gradbenih del, vendar pa smo kljub vsemu srečno prevozili tistih nekaj deset kilometrov do vstopa v krajinski park, kjer nas je že čakal lokalni vodič po Logarski dolini. Pričeli smo pri kapelici Kristusa Kralja na Logu in končali, že skoraj v mraku, pri slapu Rinka, vmes pa še slap Palenk, pa multivizija v hotelu Plesnik, pa sprehod po gozdni učni poti z ogledom olcarske in oglarske bajte, pa ... Na poti po Logarski dolini se seveda nismo

ustavili prav na vseh 14 točkah, ki jih predvideva obisk doline z vodnikom, kljub temu pa smo izvedeli marsikaj o ledeniški dolini, življenju gozdarjev in oglarjev, gozdu, divjadi, ter drugih naravnih zanimivostih. Tako smo končali še z enim prijetnim srečanjem, ki je bilo namenjeno tako strokovni kot družabni naravi knjižničarjev. Hvala, dragi kolegi, na obisk v Mozirje še pridemo!

Slavica Hrastnik,
DB Celje

SPLOŠNE KNJIŽNICE

IN VENDAR SE PREMICA...

Ne doseganje prostorskih normativov je bolj ali manj značilnost slovenskih splošnih knjižnic. Pridobivanje prostorskih zmogljivosti je potreben pogoj, tako za izvajanje knjižnične dejavnosti, kot tudi za zagotavljanje možnosti za razvoj.

Tudi v Knjižnici Prežihov Voranc si tako in drugače prizadevamo reševati prostorske stiske. Že nekaj let se "vlečejo" postopki za izgradnjo prepotrebne prizidka k osrednji knjižnici na Viču. Pa kljub temu se premika...

Vrsti prireditev, ki so se zvrstile ob Svetovnem dnevu knjige, se je z odprtjem novega izposojevališča pridružila tudi Knjižnica Prežihov Voranc. Ob podpori Mestne občine Ljubljana, ki je finančno omogočila realizacijo tega projekta, je Knjižnica svojim sedanjim in bodočim bralcem odprla vrata nove enote na Viču, v

naselju Grba. Enoto je s poznavalskim nagovorom ter s simboličnim rezom otvoritvenega traku odprla predstavnica Mestne Občine Ljubljana, ga. Nelida Nemec, ki je med drugim tudi poudarila, da Knjižnica Prežihov Voranc na ta način uresničuje svojo razvojno strategijo in se vse bolj utrjuje kot bralcem prijazna in dostopna knjižnica. Knjižnica ji je ob tej priložnosti izročila tudi častno člansko izkaznico.

Pridobitev Knjižnice Prežihov Voranc je plod dolgoletnih prizadevanj, da bi se uredil problem enote Kozarje, ki za izposojajo ni bila več ustrezna, saj prostorska utesnjenost ni zagotavljala pravih pogojev ne za osnovno ponudbo storitev ne za nadaljnji razvoj knjižnične dejavnosti. S pridobitvijo prenovljenega, svetlega in sodobno opremljenega prostora, pa lahko enota Grba svojim uporabnikom ponudi prost in sproščen dostop do zelenega knjižničnega gradiva in informacij. Posebna skrb v novi enoti pa bodo najmlajši bralci, ki jim bodo prijazni knjižničarji sproti zbirali najkvalitetnejše knjižno gradivo in tudi igrače. Največja želja knjižničnih delavcev je, da bi se knjižnica Grba v novem okolju razvila v njegov nepogrešljiv del in da bo tvorno prispevala h kulturnem utripu.

Ob tej priložnosti bi se rada zahvalila tudi vsem stanovskim kolegom in kolegicam, ki ste ob veselem dogodku izrazili najlepše želje, še posebej se zahvaljujem državni matični službi za knjižničarstvo. Ljubljanskim splošnim knjižnicam, Slovanski knjižnici, Mariborski knjižnici in Knjižnici Sežana pa se iskreno zahvaljujem, ker so naš dogodek počastili s svojo prisotnostjo.

Milena Pinter,
Knjižnica Prežihov Voranc

MESTNA KNJIŽNICA PIRAN - BIBLIOTECA CIVICA DI PIRANO, SPLOŠNA KNJIŽNICA NA DVOJEZIČNEM OBMOČJU

Mestna knjižnica Piran - Biblioteca civica di Pirano je edina splošna knjižnica na območju piranske občine, ki ima 17.381 prebivalcev.

Za piransko občino je tako kot za vso Istro značilna večkulturnost, ki je zgodovinsko pogojena in na vsakem koraku vtkana v vsakdanje življenje. Poleg Slovencev živi tu avtohtona narodna skupnost Italijanov. Zato je piranska občina kot vse občine na območju Slovenske Istre dvojezična občina. To pomeni, da se oba jezika, slovenski in italijanski, enakopravno uporabljata, da je obvezen pouk italijanskega jezika za pripadnike večinskega naroda, za učence v šolah z italijanskim učnim jezikom pa pouk slovenskega jezika, da je znanje italijanščine obvezno za zaposlene v javnih službah in da so vsi javni napisi, listine in dokumenti napisani v obeh jezikih. Velik je tudi delež priseljenega prebivalstva drugih narodov, predvsem iz nekdanjih jugoslovanskih republik, stalno in občasno pa tu prebivajo še mnogi drugi, saj je to izrazito turistično in obmejno območje. Občina na kopnem in na morju meji na Republiko Hrvaško, blizu pa je tudi meja z Italijo. V poletnih mesecih se v občini, še posebej v Piranu in Portorožu število prebivalcev podvoji. Turisti, ki radi zahajajo k nam zaradi naših značilnosti, prinašajo s seboj tudi različne kulturne vplive iz svojega okolja.

Teh posebnosti okolja se zavedamo tudi v Mestni knjižnici Piran. Pri oblikovanju zbirk in storitev, ob upoštevanju strokovnih smernic in razvoja knjižničarske stroke, sledimo tudi dogajanjem in razvojnim trendom v lokalni skupnosti ter upoštevamo

geografske, gospodarske in demografske značilnosti.

Splošna knjižnica na dvojezičnem območju pridobiva in predstavlja tudi knjižnično gradivo avtohtone narodne skupnosti in posluje dvojezično. Vse tri splošne knjižnice obalnih občin imamo dejavnost za pripadnike italijanske narodnosti opredeljeno tudi v svojih statutih, v svetih naših knjižnic pa sodelujejo tudi njihovi predstavniki.

Dejavnosti s katerimi uresničujemo poslanstvo knjižnice na dvojezičnem območju se enakopravno prepletajo in dopolnjujejo z dejavnostmi za vse naše bralce. Za krajši prikaz jih lahko razdelimo v 2 večja sklopa:

- nabava in obdelava gradiva v italijanskem jeziku
- akcije s katerimi širimo in razvijamo bralno kulturo in uporabo knjižnice.

Piranska knjižnica ima v svoji zbirki knjige v italijanskem jeziku že od svoje ustanovitve leta 1956 dalje, saj ji je takrat pripadel del gradiva Bibliotece civice, ki je na tem območju delovala pred določitvijo mej po drugi svetovni vojni. Knjižnica ves čas svojega delovanja nadaljuje z rednim pridobivanjem, obdelavo, promocijo in izposojno gradiva v italijanskem jeziku. Tudi pri dopolnjevanju naše zbirke s knjižničnim gradivom v italijanskem jeziku, upoštevamo lokalne značilnosti in potrebe, beležimo tudi želje bralcev po literaturi v italijanskem jeziku in jih skušamo uresničiti.

Nakup gradiva in izbor primeren za naše okolje izvajamo skupaj z bibliotekarko Amalio Petronio, ki je zaposlena v Osrednji knjižnici Srečka Vilharja Koper. Kot referentka za italijaniko skrbi za koordinirano nabavo gradiva in za povezovanje vse knjižnične dejavnosti za manjšino v dvojezičnih občinah. Pomaga nam s strokovnimi nasveti, poznavanjem italijanske književnosti in italijanskega knjižnega trga. Nabavljamo gradivo v klasični in elektronski obliki, za odrasle in otroke, leposlovje in strokovno

literaturo ter periodiko. Gradivo obdelamo in postavimo na police v prosti pristop. V naši knjižnici strokovne knjige v italijanščini že desetletja stojijo na istih policah kot slovenske, leposlovne pa so ločene, ker smo knjižničarji menili, da je za izbiranje leposlovja v prostem pristopu to primernejše. Vsekakor bi bilo to dobro povprašati tudi bralce.

Poudariti velja, da je to gradivo, ki ga uporabljajo vsi uporabniki knjižnice ne glede na narodno pripadnost, saj prebivalci na dvojezičnih območjih bolj ali manj vsi obvladajo oba jezika. Med tako pridobljenimi knjigami je veliko uspešnic in kvalitetnih strokovnih del tako italijanskih avtorjev kot prevodov iz drugih svetovnih jezikov, ki jih na slovenskem knjižnem trgu ne bomo dočakali. Tu so tudi dela, ki so jih napisali predstavniki manjšine, dela slovenskih avtorjev, ki so prevedena v italijanščino in mnoge strokovne knjige lokalnega in širšega pomena.

Med akcije za razvijanje bralne kulture v knjižnicah sodijo npr: tematske in priložnostne razstave, literarni večeri, predstavitve knjig, pogovori z ustvarjalci, strokovna predavanja, knjižna in knjižnična vzgoja, ure pravljic, reševanje knjižnega kviza in še kaj bi se našlo. Kot knjižnica v dvojezičnem okolju vabimo na literarna srečanja ustvarjalce obeh narodnosti tako iz Slovenije kot iz zamejstva. Pri knjižnih razstavah vedno predstavimo tudi gradivo v italijanskem jeziku, ki ga imamo o razstavljeni temi. Razstave pripravljamo tudi ob pomembnih obletnicah italijanskih književnikov in literarnih nagradah za italijansko leposlovje. Leposlovno in strokovno literaturo uporabljamo pri bibliopedagoškem delu in za primerjavo našega strokovnega dela z delom v italijanskih knjižnicah. Na željo Skupnosti Italijanov jim redno pošiljamo sezname vseh novosti v italijanskem jeziku, ki jih pridobi naša knjižnica. Ob 40-letnici delovanja

piranske knjižnice smo izdali dvojezično leposlovno slikanico Bronasti violinist - Il violinista di bronzo avtorice Zlate Jurin in ilustratorke Sandre Kump. Posvečena je znamenitemu, v Piranu rojenemu violinistu, Giuseppeju Tartiniju, ki so mu leta 1896 meščani Pirana postavili bronasti kip, delo beneškega kiparja Antonia dal Zotta. Tudi nekatere naše prireditve potekajo dvojezično. Omenim naj le prireditev novembra letos, ko smo skupaj z Italijansko skupnostjo Giuseppe Tartini iz Pirana pripravili srečanje z literarnim zgodovinarjem dr. Zoltanom Janom ob izidu njegovih dveh novih knjig, Poznavanje slovenske književnosti v Italiji po letu 1945 in Cankar, Kosovel in Ljubka Šorli pri Italijanih, ki ju je letos izdala založba Rokus v sodelovanju s Slavističnim društvom Slovenije. Prireditev je potekala v Tartinijevi hiši kjer je sedež Skupnosti Italijanov. Voditelj srečanja Ciril Zlobec pa jo je izpeljal dvojezično v smislu razumevanja brez prevajanja.

Prav tako je dvojezično potekala akcija Poti branja na dvojezičnem območju, ki smo jo na pobudo oddelka za italijaniko v Osrednji knjižnici Srečka Vilharja Koper izvajale splošne knjižnice skupaj v sodelovanju z nekaterimi šolskimi knjižnicami. Bralci so mnenja in misli o romanu z naslovom Isabel, ki so ga prebrali v italijanskem prevodu, napisali v slovenščini ali italijanščini. Pri tej akciji pravzaprav ne moremo več govoriti le o dvojezičnosti, primernejši izraz je večkulturnost, saj se zgodba prevedena v italijanščino dogaja v Braziliji, napisala jo je švedska pisateljica Mecka Lind, brali pa so jo mladostniki in odrasli slovenske, italijanske in verjetno še kakšne narodnosti.

Z vključevanjem gradiva v italijanskem jeziku v našo zbirko združujemo več elementov, ki so v prid našim bralcem: pripadnikom italijanske narodne skupnosti nudimo

možnost branja v njihovem jeziku, dopolnjujemo lokalno pomembno domoznansko in pomorsko gradivo s strokovnimi publikacijami, ki jih v slovenskem jeziku ni in nenazadnje pridobivamo tudi leposlovno in poljudnoznanstveno gradivo, ki ga želijo in potrebujejo naši bralci in zaradi majhnega knjižnega trga ni prevedeno v slovenščino. Tako oblikujemo sodobno in času primerno knjižnično zbirko, ki jo naše okolje potrebuje. Istočasno izpolnjujemo vlogo kulturne institucije v večkulturnem okolju in uresničujemo načela UNESCO.

Ksenija Petaros Kmetec,
Mestna knjižnica Piran

SREČANJA OB DNEVU SLOVENSKE KNJIGE V MESTNI KNJIŽNICI "IVAN GORAN KOVAČIĆ" V KARLOVCU - OSREDNJI KNJIŽNICI SLOVENCEV NA HRVAŠKEM

Ugotavljam, kako daleč je že od tistega hladnega, a sončnega lanskega šestnajstega novembra, ki smo ga predstavniki novomeške Knjižnice Mirana Jarca prijetno preživeli v Mestni knjižnici "Ivan Goran Kovačić" v Karlovcu. To je bil eden slavnostnih trenutkov, dan slovenske knjige, ki ga že vrsto let praznujejo v karlovški Mestni knjižnici, tudi osrednji knjižnici za Slovence na Hrvaškem.

Spomnim se tudi predlanskoletnega dne slovenske knjige v Karlovcu, ko je bil osrednji gost, znan slovenski pesnik, pisatelj, prevajalec, urednik, publicist; akademik Ciril Zlobec. Ob tej priliki smo predstavili njegovo pesniško zbirko Samo ta dan imam, ki je že doživela dve izdaji in za katero je tudi

prejel Veronikino nagrado. Ko sem predstavljala njegovo delo, sem ga poskušala zaobjeti čim bolj celovito, tako njegovo poezijo kot prozo in esejistiko, predstavila sem ga tudi kot izvrstnega prevajalca iz italijanščine (prevajal je Danteja, Leopardija, Montaleja, Quasimoda, Unagretija, Carduccia, Spagnolettija, Moravijo, Malaparteja), iz hrvaščine (prevajal je Slavka Mihalića, Milivoja Slavičeka) ter iz srbsčine (prevajal je Oskarja Daviča, Vaska Popo, Miro Alečković). Ciril Zlobec je bil več kot trideset let glavni in odgovorni urednik osrednje slovenske literarne revije Sodobnost, uredil je tudi številne izbore in antologije, npr. antologijo hrvaške poezije, antologijo srbske poezije, sodobno italijansko liriko. Njegova dela so prevedena v številne tuje jezike, osemnajst njegovih del je izšlo v tujih prevodih, od teh petnajst knjig poezije, dva romana in knjiga esejev. Predvsem pa je Ciril Zlobec pesnik, avtor dvajsetih pesniških zbirk in tudi eden najbolj priljubljenih in branih slovenskih sodobnih pesnikov. Ko smo prisluhnili njegovemu literarnemu nastopu, so se dejansko potrdile besede pesnika Iva Svetine, ki je v svojem spremnem eseju Ljubezen in pesem spregovoril o pesniku Cirilu Zlobcu, ki "že vsaj zadnjih trideset let piše pesmi, ki govore o njegovi zrelosti, modrosti, izkušenosti in preizkušnosti, a hkrati tudi o pesniški veščini, ki se kaže še zlasti v pesnikovem odnosu do jezika, ko njegova pesem (iz zbirke v zbirko postaja vse bolj uravnotežena, harmonična, prepojena z vonjem miru, spokoja in "zbotanosti" s svetom, a kljub temu je še vedno živa, celo ekstatična, kar pomeni prežeta s posebnim erotizmom, ki ni le ljubezen do ljubljene žene, ampak tudi do pesnikovega rojstnega kraja (Ponikev) in pokrajine (Krasa) in nenazadnje tudi do vsakdanjega življenja, ki se zdi včasih, če ne celo vse pogosteje popolnoma nezanimivo, dolgočasno in pusto in prazno."

In prav "tisto" se je zgodilo, da je zasijala svetloba in se nas je dotaknila moč njegove lirike s posebno subtilnostjo in čistostjo, odprlo se nam je samo domovanje njegovega pesniškega glasu.

In kakšno je bilo lanskoletno doživetje?

Začelo se je že ob 12. uri, ko je bil predviden pogovor s predstavniki slovenskih društev. Žal so se ga udeležili samo predstavniki Slovenskega doma iz Zagreba, predstavnik Zveze slovenskih društev na Hrvaškem, prisoten je bil tudi gospod Stanislav Sikošek s slovenskega veleposlaništva iz Zagreba in gospa Slavica Kavicky z Ministrstva za kulturo mesta Karlovac. Poleg direktorice Knjižnice Mirana Jarca Andreje Pleničar, se je slavnosti v karlovški Mestni knjižnici udeležil tudi novomeški župan dr. med. Anton Starc.

Po končanih neformalnih pogovorih so predstavniki hrvaške televizije posneli nekaj naših izjav in intervjujev za oddajo Prizma na prvemu programu HTV, ki predstavlja manjšino na Hrvaškem.

Sledilo je odprtje razstave slovenskih knjig, ki jih v okviru projekta Knjižnice Mirana Jarca financira Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije. Za nakazana sredstva Ministrstva za kulturo RS nam je letos uspelo kupiti le 88 novih slovenskih knjig. 23. aprila letos jih je novomeški župan dr. Anton Starc na svečanosti v počastitev svetovnega in slovenskega dneva knjige, ki je potekala v novomeški Knjižnici Mirana Jarca, slavnostno izročil direktorici karlovške knjižnice gospe Nadi Eleta.

Po ogledu razstave je sledil literarni nastop avtoric iz Slovenije, in sicer pisateljice Barice Smole in pesnice Jadranke Matić-Zupančič.

Avtorici sva predstavili druga drugo. Barica Smole prihaja iz Trebnjega, je zelo zanimiva pisateljica, ki je do zdaj

napisala že nekaj knjig, leta 1996 je dokončala Jurčičevo povest iz viteških časov Janez Gremčič, leta 1997 je izdala knjigo kratke proze Katarina, leta 1999 pa knjigo Spolitika, skupaj s Vido Mokrin-Pauer in Milanom Šeljem. Letos pa je izšla njena knjiga kratke proze Igra za deset prstov. V literarnem prostoru se je Barica uveljavila že leta 1990, ko se je začela udeleževati številnih literarnih natečajev literarnih revij, radia in založb ter bila mnogokrat nagrajena. Barica Smole je izvrсна pripovedovalka. Kot je ugotovila Helga Glušič, zlasti za Baričino zadnjo knjigo, avtorica "ne prepričuje le z domislenostjo in igrivimi asociacijami, ampak predvsem s čutno in čustveno občutljivostjo in s tem tudi z bivanjsko negotovostjo, osnovnim občutjem njenih literarnih likov oziroma obrisov oseb, ki so predmet njenega literarnega opazovanja".

In kako je pisateljica Barica Smole predstavila pesnico Jadranko Matić Zupančič? Jadranka je Novomeščanka. Je tudi Karlovčanka, ki je končala osnovno in srednjo šolo v Karlovcu, diplomirala pa na Filozofski fakulteti v Zagrebu. Od leta 1974 živi in dela v Novem mestu, v tamkajšnji Knjižnici Mirana Jarca. Pravzaprav je dvojezična pesnica, piše in objavlja v maternem hrvaškem in v slovenskem jeziku. Leta 1987 je izšla zbirka njenih hrvaških pesmi Jezik u nastajanju, leta 1995 zbirka njenih hrvaško-slovenskih pesmi s prevodi v slovenščino in v hrvaščino, letos pa zbirka slovenskih pesmi Zasuti ocean. Avtorica se ukvarja tudi s prevajanjem slovenskih pesnikov v hrvaščino.

V sproščenem dialogu smo lahko pokukali v njune pisateljske delavnice, veliko smo lahko izvedeli o njunih poetikah, o ženskem ustvarjanju, odnosu do jezika, pomenu prevajanja, koreninah (Jadrankina stara mama je Slovenka in je ona tista, ki je vrnila rod), literarnih načrtih.

Program je glasbeno popestrila skupina mladih kitaristov iz Karlovca pod vodstvom Vilima Borka. Izvedli so zelo zanimiv izbor slovenskih pesmi.

Kaj reči, ko si udeležen ne samo kot predstavnik hiše, ampak tudi kot ustvarjalec? Krasno sem se počutila. Zdelo se mi je, da sva z Barico uspeli pričarati nekaj od najinega odnosa do sveta, do literature. Da sva v interpretaciji lastnih tekstov začutili utrip publike. In da je dan slovenske knjige znova povezal nastopajoče in prisotne. V željo po novem zbližanju.

Jadranka Matić Zupančič,
Knjižnica Mirana Jarca
Novo mesto

ŠOLSKE KNJIŽNICE

BRALNA ZNAČKA TUDI V SREDNJI ŠOLI

"Branje skrb vseh nas", je fraza, ki jo pogosto slišimo. Knjiga pa se v informacijski družbi srečuje z drugimi mediji, ki v svetu informacij hitreje pritegnejo našo pozornost. Spreminja se način preživljanje prostega časa, branje dobiva povsem drugačno mesto. Študije so pokazale, da čas, ki ga porabimo za branje, s starostjo strmo pada. Posebej knjižničarji, predvsem šolski, smo tisti, ki vsak dan opažamo, kako drastično že pada število bralcev okoli devetega leta, torej s prehodom na predmetno stopnjo; še občutnejše je nazadovanje v branju knjig pri štirinajstem in petnajstim letom.

Še posebej se mora potruditi srednješolski knjižničar, da sploh privabi dijake v knjižnico, kajti ti izkoristijo svoj prosti čas za vse kaj drugega kot za obisk knjižnice. Še težje je privabiti moško populaciji, ki že v osnovni šoli redkeje sega po knjigi.

Vemo, da je za branje potrebna notranja motivacija, ki pa jo je pri naši populaciji dijakov (to so učenci, ki so večinoma nehali brati pri devetem letu starosti oz. pri dvanajstem letu) žal bore malo.

Pri svojem delu, kot knjižničarka v srednji šoli; moram upoštevati, da ti dijaki potrebujejo močno zunanjo motivacijo, da se jim bo sploh zbudilo zanimanje za knjigo oz. branje. Računalnik in dostop do interneta v knjižnici, je privabil tudi dijake, ki drugače v knjižnico niso prihajali. Poleg računalnika imajo dijaki v knjižnici na voljo tudi mladostniške revije in odprte zanimive knjige oz. priročnike za mlade, ki pri dijakih vzpodbujajo radovednost in željo po branju. Pogosto si knjigo izposodijo dijaki, ki priznajo, da so zadnjo knjigo prebrali v četrtem razredu.

Ugotovila sem, da je nekatere mlade bralce mogoče obdržati, če se jim ponudijo mladinska dela z ljubezensko tematiko. Po nekaj letih dela na srednji šoli sem ugotovila, da se število bralcev veča, ker imajo na izbiro sodobna mladinska dela in zato sem se na pobudo Zveze prijateljev mladine odločila, da bom poiskovala z bralno značko tudi na naši šoli. Bralno značko izvajam že drugo leto. V prvem letu je bilo število udeležencev manjše, letos pa se je število povečalo. Našla sem ustrezno zunanjo motivacijo, ki bi dijake, ki nimajo notranje motivacije, pritegnila k branju in pogovoru o prebranem. Opravljena bralna značka sodi v opravljene obvezne izbirne vsebine.

Na bralni seznam sem uvrstila leposlovje, kjer so literarni liki knjig mladostniki, ki doživljajo ljubezen,

razburljive pustolovščine, občutijo strah in žalost, vedo, kaj je bolečina odraščanja, svoje stiske premagujejo s humorjem, iznajdljivostjo in pogumom; kajti mladostnik bere zato, da sam sebe in svet, v katerem živi, bolje razume. Izbiram literarna dela, ki obravnavajo probleme, o katerih trenutno dijaki razmišljajo. Dijaki berejo književna dela, kjer najdejo sebe, svoj svet, svoje želje, torej svet, ki jim je bližji. Seznam za bralno značko je pester, kar 40 knjig je na izbiro. Priporočilne sezname sem sestavljala skupaj z dijaki, kajti dijake nič bolj ne navduši, da bi prebrali knjigo, kakor priporočilo prijatelja oz. vrstnika.

Dijaki morajo v enem šolskem letu prebrati pet literarnih del. Prednost ima sodobna književnost. Za dijake tretjih letnikov bodo letos prvič knjižne nagrade, v prihodnje pa za dijake, ki so vsa tri leta brali za bralno značko.

Vloga mentorja pri bralni znački je ključnega pomena. Moja naloga kot mentorja je, da v pogovorih o prebranih knjigah najdem v bralcu enakovrednega sogovornika, tako da se objestransko bogativa. Uporabljam različne oblike preverjanja:

- z dijaki se dobivamo individualno, v parih ali manjših skupinah in se sproščeno pogovarjamo o prebranem: o njihovem doživljanju prebranega, o glavnih junakih in s tem spoznajo raznolikost doživljanj prebranega
- dijaki imajo tudi možnost poustvarjalnega pisanja (horoskop, dnevnik, intervju, spremenjeni konci, nadaljevanje zgodbe)
- najbolj kreativne zapise bom objavila v šolskem glasilu, katerega mentor sem tudi sama, zato ima lahko bralna značka svoj kotiček.

Naši dijaki še posebej potrebujejo vzpodbudo in možnost za potrditev, oblikovanje pozitivne samopodobe, zato jim vsaka javna predstavitev veliko pomeni.

Dijaki se odločajo za različne oblike preverjanje, največkrat se odločijo za dialog s svojo prijateljico in mano kot mentorjem.

Priporočilni seznam literature sem oblikovala na pobudo dijakov in njihovih nasvetov. Prilagodila sem se populaciji, ki jo dobimo v srednje šole, zato je priporočilni seznam dosti drugačen, kot bi bil na kakšni gimnaziji ali tehniški šoli. Moja želja je, da bi dijaki ponovno segli po knjigi in kdaj kasneje prebrali tudi kakšno zahtevnejše literarno delo.

Poustvarjalna besedila, ki so nastala, sem objavila v šolskem glasilu. Cilj je namreč, da dijake navdušimo za branje leposlovne in poljudnoznanstvene literature in jih naučimo, da bodo čutili potrebo živeti s knjigo tudi, ko ne bodo več dijaki.

Za letošnji zaključek bralne značke bomo organizirali Literarni večer, v kateri bodo naši dijaki – pesniki recitali svoje pesmi in ki jih bomo objavili tudi v šolskem glasilu.

Priporočam vam, da tudi vi poskusite. Trud se vam bo gotovo poplačal.

Majda Kočever Klaužer,
Knjižničarka na Srednji šoli Sevnica
in OŠ Blanca

PREDSTAVLJAMO VAM

ELEKTRONSKE PUBLIKACIJE IN NJIHOVO OHRANJANJE V NUK

Elektronski medij vse bolj postaja del našega vsakodnevnega življenja in okolja. To je najbolj opazno pri mlajših generacijah, ki hitreje kot mi sprejemajo in se prilagajajo novim nosilcem informacij. Ravno zaradi tega lahko v prihodnosti pričakujemo pospešen razvoj elektronskega trga, in s tem večjo produkcijo na elektronskih nosilcih.

Nedvomni dokaz vse večje uporabe elektronskih nosilcev je tudi razvoj svetovnega spleta. Na podlagi statistike, ki so jo opravili v okviru mednarodnega projekta OCLC, WCP (*Web Characterization Project*) lahko trdimo, da je povprečna rast približno 1.500.000 - 2.000.000 javno dostopnih spletnih strani na leto.

Tudi pri nas v Sloveniji narašča produkcija na svetovnem spletu, ki je pogojena z vse večjo uporabo tega vira. Na podlagi raziskav v okviru projekta RIS (Raziskava o internetu v Sloveniji, <http://www.ris.org/>) je pri nas trenutno okrog 20% rednih uporabnikov interneta v celotni populaciji od 15-65 let starosti in projekcije napovedujejo, da se bo do leta 2006 ta odstotek lahko povečal do 30%.

Trendi razvoja informacijske tehnologije in uporabe interneta kažejo na to, da elektronski nosilci postajajo enakovredni tiskanim in drugim klasičnim nosilcem. Danes mnogi avtorji objavljajo le na svetovnem spletu ali v elektronski obliki na kakšnem fizičnem nosilcu. Ta način

jim daje večjo svobodo pri vnašanju sprememb in oblikovanju novih izdaj.

Kaj elektronske publikacije so?

Ko govorimo o elektronskih publikacijah prvo pomislimo na tiskane publikacije v elektronski obliki. Pojem je veliko širši, kajti elektronska publikacija je lahko katerikoli dokument, ki je v elektronski obliki in ga lahko preberemo le s pomočjo računalnika. Sem sodijo ne samo knjige in serijske publikacije v elektronski obliki, ampak tudi podatkovne zbirke, aplikacijski in sistemski računalniški programi, spletne strani, digitalne slike, filmi na DVD, muzikalije na CD-jih, DVD itd.

Elektronske publikacije obravnavamo podobno kot tiskane. Tako na primer, elektronske knjige in serijske publikacije morajo biti označene z ustrežno mednarodno standardno številko ISBN, ISSN, EAN, PURL... Katalogiziramo jih, omogočamo javnosti dostop do le-teh, skratka, ravnamo z njimi podobno kot s klasičnimi publikacijami.

Elektronske publikacije so tudi del kulturne dediščine

Elektronske publikacije so rezultat našega duhovnega in intelektualnega ustvarjanja in kot take sodijo v kulturno dediščino. Zbiranje in ohranjanje vseh dokazov narodove duhovne ustvarjalnosti, predvsem pisane besede, ne glede na nosilec zapisa, pa sodi med pomembnejše naloge nacionalnih knjižnic.

V preteklosti je prevladovalo tiskano gradivo in vsa dejavnost nacionalnih knjižnic se je osredotočila na ohranjanje tiskanih publikacij. S pojavom novih nosilcev zapisa, so knjižnice postopoma in v različni meri sprejemale novo gradivo. Danes je že običajno, da nacionalna knjižnica, poleg tiskanih publikacij na disketah in optičnih diskih, hrani računalniške

programe, videokasete, muzikalije na DVD-jih, zgoščenkah, avdiokasetah in gramofonskih ploščah in podobno. Nekatero knjižnice, na primer na Danskem, ohranjajo tudi vso nacionalno radijsko in televizijsko produkcijo.

Torej, funkcija nacionalne knjižnice je s časom ostala nespremenjena. Nosilci kulturne dediščine pa so se s časom precej spreminjali. Od kamna, glinenih ploščic, papirusa, pergamenta in papirja vse do magnetnih trakov in elektronskih nosilcev. Elektronska publikacija je dejansko rezultat evolucije tiskarstva in razvoja informacijske tehnologije.

Da bi zagotovili uresničevanje osnovne funkcije zbiranja nacionalnega gradiva, je predpisan zakon o obveznem izvodu.

Zakon o obveznem izvodu

Namen zakona o obveznem izvodu je zagotoviti sistematično in čim popolnejše zbiranje intelektualnega ustvarjanja v nacionalnem jeziku oziroma nacionalne kulturne dediščine. Za takšno sistematično zbiranje je odgovorna (običajno po zakonu) nacionalna knjižnica.

Ker pa se zakonodaja počasneje prilagaja tehnološkemu razvoju, v mnogih deželah zakon o obveznem izvodu še ne vključuje tudi elektronske publikacije. Kljub temu se v večini evropskih dežel zakonodaja na tem področju spreminja v smislu njihovega vključevanja.

Na primer, na norveškem in Hrvaškem ta zakon obvezuje tudi vse elektronske publikacije, ne glede na nosilca. Medtem ko pa v drugih deželah, na primer v Franciji, Nemčiji ali ZDA, zakon upošteva le tiste elektronske publikacije, ki so na fizičnem nosilcu. Na Nizozemskem pa zadostuje dogovor med nacionalno knjižnico in založniki o prostovoljnem izvodu.

V Sloveniji obstoječi zakon o obveznem izvodu iz leta 1972 ne vključuje elektronske publikacije, razen CD-ROM-e in diskete. Pričakujemo pa, da bo novi zakon zajemal tudi vse druge elektronske publikacije, kar bi nam olajšalo zbiranje kulturne dediščine.

Prostovoljni depozit elektronskih publikacij

Ker pa je sprememba zakonodaje dolgotrajni proces, število elektronskih publikacij pa vse hitreje narašča, evropske knjižnice so prišle na zamisel, da razvijejo prostovoljni sistem oddajanja elektronskih publikacij nacionalnim depozitnim institucijam, in bi jim na tak način omogočil ohranjanje tovrstne produkcije.

V okviru programa CoBRA+ se je ustanovila skupna komisija predstavnikov Konference evropskih nacionalnih knjižnic (CENL) in Federacije evropskih založnikov (FEP). Naloga te komisije je bila poiskati sprejemljivo obliko sodelovanja, ki bi ustrezala tako založnikom kot nacionalnim knjižnicam. Rezultat teh pogovorov je Kodeks prakse prostovoljnega depozita elektronskih publikacij.

Namen kodeksa je omogočiti, da bodo nacionalne knjižnice v državah, kjer zakon o obveznem izvodu ne pokriva elektronske publikacije, imele popolne zbirke vsega, kar v njihovi državi izide, kar bi zagotovilo popolno ohranjanje kulturne dediščine, tudi elektronske, in dostopnost tega gradiva sedanjim in bodočim uporabnikom. Založniki pa bodo dobili možnost arhiviranja celotne svoje produkcije.

V Kodeksu so našteje definicije osnovnih pojmov in izhodišča za pogajanje med depozitno knjižnico in založniki o načinih in pogojih arhiviranja vseh zvrst elektronskih publikacij, načinih dostopnosti do

deponiranih publikacij, terminih shranjevanja, številu kopij za depozit, pristopih pri dolgoročnem arhiviranju in dostopnosti in podobno.

Rada bi poudarila, da NUK ne želi ovirati komercialne interese založnikov. Menimo pa da lahko najdemo skupni interes pri ohranjanju kulturne dediščine, na primer pri dolgoročnem arhiviranju.

Prevod glavnih določil je priredila in dopolnila programska direktorica NUK, Vilenka Jakac-Bizjak v brošuri: **Elektronske publikacije : Kodeks prakse prostovoljnega depozita, Ljubljana : NUK, 2001.** Cena brošure je 500 SIT in jo lahko naročite pri gospej Majdi Amon, fax: (01) 4257293.

Alenka Kavčič-Čolić,
Bibliotekarski raziskovalni
in razvojni center,
NUK

FRANKFURT PO FRANKFURTU petnajstič

Med 6. in 13. novembrom 2001 je Knjigarna Konzorcij v Sprejemni dvorani Cankarjevega doma pripravila petnajsto razstavo najboljših tujih knjig. Na otvoritvi, ki je bila zelo dobro obiskana, so spregovorili Alenka Klemenc, vodja Knjigarne Konzorcij, dr. Slavko Pregl, eden izmed prvih pobudnikov Frankfurta po Frankfurtu, in minister za informacijsko družbo dr. Pavel Gantar, ki je razstavo tudi odprl.

Na razstavi so si obiskovalci lahko ogledali več kot 8500 knjižnih novosti, ki so v tujini pri 450 tujih založbah izšle v času od oktobra 2000 do septembra 2001. Izbor knjig so ob pomoči zunanjih strokovnih sodelavcev opravili knjigarji Knjigarne Konzorcij. Knjige so bile umeščene v

osem vsebinskih sklopov. Tudi letos se je potrdil trend, ki ga opažamo že nekaj let – največ prodanih knjig je bilo s področja družboslovja, sledita pa mu umetnost in priročniki.

V tem trenutku končni rezultati še niso na voljo, a rečemo lahko, da je razstava kljub visokim stroškom organizacije še vedno ekonomsko uspešna. Zanimanje ljudi za tujo knjigo ostaja veliko. Razmere na slovenskem knjižnem trgu so se od časov, v katerih je bil Frankfurt po Frankfurtu osnovan, sicer bistveno spremenile: če je pred petnajstimi leti za slovenskega kupca dostop do knjig iz uvoza predstavljal problem, jih danes kupci lahko kupujejo vse leto v slovenskih in tujih knjigarnah, velik del nakupov pa poteka tudi preko interneta. Vzrok, da Frankfurt po Frankfurtu tudi v teh razmerah ostaja tako množično obiskan, je v izjemno kakovostnem, strokovno pripravljenem vsakoletnem prerezu svetovne knjižne produkcije ter v ekspertnem svetovanju, ki ga na razstavi kupcem nudijo knjigarji Knjigarne Konzorcij.

Kaj je bilo obiskovalcem všeč?

Leposlovje

Letos smo velik del prostora namenili največjim dosežkom na področju leposlovja. Že več let namreč pri naših kupcih opažamo povečano zanimanje za tuje leposlovje. Domači bralci so hitreje in bolje obveščeni o novostih, uspešnicah in dobitnikih svetovnih literarnih nagrad. Zato je vodja oddelka za tuje leposlovje pripravila temeljit pregled novosti, ki je zajemal dobitnike najpomembnejših svetovnih literarnih nagrad, knjige s seznamov najbolje prodajanih knjig uglednih tujih literarnih revij, kot so Magazine littéraire, Bookseller in New Yorker ter knjige, ki sodijo med najboljše prodajane na internetu. Tako pozitivni odzivi obiskovalcev kot dobra prodaja knjig so nam potrdili, da je bila odločitev za leposlovje dobra in tudi v

naslednjih letih bo izbor najboljših leposlovnih novosti ostal bistveni del razstave.

Slovenski avtorji

Frankfurt po Frankfurtu predstavlja izredno priložnost, da si slovenska javnost ogleda na enem mestu nove knjige slovenskih avtorjev, ki so izšle v tujini. Te knjige, ki so sicer težje dostopne, so bile na razstavi posebej označene. Poleg strokovnih knjig pa smo, s pomočjo Društva slovenskih pisateljev, prvič razstavili tudi leposlovna dela slovenskih pisateljev. Police s slovenskimi avtorji so bile med najbolj obiskanimi, obiskovalci so pokazali izredno zanimanje, nekaj avtorjev nam je celo na samo razstavo prineslo izvode svojih knjig, ki jih v našem iskanju po obsežnih tujih bazah nismo uspeli odkriti.

Nevideno: Marko Modic

Zelo dobro obiskana je bila predstavitev Modičeve nove knjige *UNSEEN*, ki je potekala 8. novembra 2001 v Knjigarni Konzorcij. Ob projekciji fotografij, ki so (in ki niso) končale v knjigi, sta se z avtorjem pogovarjali Nataša Petrešin in gostja, priznana slovenska umetnica Marjetica Potrč.

Najboljše med najcenejšimi

Letos smo prvič ponudili dodatno ugodnost – obiskovalci so lahko pri nakupu na stojnici pred vhodom v razstavne prostore, ki je ponujala bogat izbor leposlovnih del v broširanih izdajah po izjemno nizkih cenah, cenovno najbolj privlačne knjige s področja priročnikov in umetnosti in zgoščenke s klasično glasbo, lahko unovčili vrednost vstopnice. Novost je bila z odobravanjem sprejeta, opazili smo, da so skoraj vsi obiskovalci to dodatno ugodnost tudi izkoristili.

Metka Zver,
Mladinska knjiga Trgovina,
Knjigarna Konzorcij

ČESTITKA

NOV DOKTORAT

Decembra 2001 je ga. **Eva Kodrič-Dačić**, vodja Državne matične službe za knjižničarstvo v NUK, na Oddelku za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo Filozofske fakultete uspešno zagovarjala doktorsko disertacijo z naslovom ***Oblikovanje izhodišč za izgradnjo fondov v javnih (znanstvenih) knjižnicah na Slovenskem.***

Kolegici iskreno čestitamo!

BORZA DELA

DELO IŠČETA

Iščem delo v knjižnici v Ljubljani. Po poklicu sem profesorica slovenskega in angleškega jezika. Lani septembra sem se zaposlila kot bibliotekarka v visokošolski knjižnici, kjer sem eno leto nadomeščala delavko na porodniškem dopustu. Vodila sem bibliografijo profesorjev, katalogizirala monografske publikacije, polovico delovnega časa sem bila zaposlena v čitalnici kot informatorka, kjer sem posredovala uporabnikom informacije. Nudila sem jim pomoč pri iskanju gradiva v različnih bazah podatkov. Sodelavki sem pomagala pri medknjižnični izposoji in pri dopolnjevanju revij. Udeležila sem se

treh tečajev (IZUM Maribor): Uporaba programske opreme COBISS/Katalogizacija – začetni, Uporaba programske opreme COBISS/Katalogizacija – serijske publikacije, Uporaba programske opreme COBISS/Katalogizacija – bibliografije raziskovalcev. Pripravljena sem se tudi dalje izobraževati.

Več informacij dobite na tel. 041 762 049 ali pa mi pišite na e-mail jelka_kos@hotmail.com

Imam izkušnje pri delu v Splošnoizobraževalni knjižnici in opravljen strokovni izpit iz bibliotekarstva in pedagoško andragoške izobrazbe po programu Filozofske fakultete. Po poklicu sem dipl.inž.agr., zanimalo bi me delo v šolski, visokošolski ali specialni knjižnici. Z veseljem sem se pripravljena še dodatno izobraževati, glede na potrebe delovnega mesta.

Če ste bili tako prijazni, da ste si vzeli čas za branje moje ponudbe in ste tako kot jaz prepričani, da bi naše skupno delo lahko prineslo pozitivne rezultate me prosim pokličite. Moja telefonska številka je : 040 200 597

PRILOGA

V tokratni prilogi objavljamo temo, prijavnico referata in prijavnico za ***IX. posvetovanje Sekcije za specialne knjižnice ZBDS***, ki ga organizirata Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani in Sekcija za specialne knjižnice ZBDS. Posvetovanje z naslovom ***Izobraževalni management v specialnih knjižnicah*** bo potekalo ***14. in 15. novembra 2002*** v konferenčni dvorani na Trgu republike 3 v Ljubljani.

DEŽURNI KNJIŽNIČAR

NOVICE IZ KNJIŽNICE PREŽIHOV VORANC LJUBLJANA

Slikarska razstava Krostoferja Meška "Slike in grafike"

Krostofer (Bogdan) Meško se je rodil leta 1967 v Ljubljani. V letu 1987 se je vpisal na slikarski oddelek Akademije za likovno umetnost v Ljubljani. Študiral je pri profesorju Janezu Berniku in v letu 1992 diplomiral. Osnova njegovega slikarskega izraza je figuralna tematika in risba. Krostofer Meško je sin slikarja in profesorja Kiarja Meška. Krostofer Meško je avtor številnih samostojnih razstav doma in v tujini, sodeloval pa je tudi na mnogih skupinskih razstavah in likovnih kolonijah. Akademski slikar Krostofer Meško se na tokratni razstavi predstavlja s ciklusom olj, grafik, sitotiskov, jedkanic in akvatint.

Odprtje razstave je glasbeno obogatil duet kitar Naceta Čebulja in Rade Milijanske pod mentorstvom Bojane Poljšak. Spremne besede k razstavi je imel umetnostni zgodovinar France Zupan.

Odprtje slikarske razstave Krostoferja Meška je bilo v ponedeljek, 17. decembra 2001, ob 18. uri v galerijskem prostoru Knjižnice na Tržaški 47/a v Ljubljani. Razstava bo odprta od 17. decembra 2001, do 11. januarja 2002. Ogled je možen vsak dan ob 8. do 19. ure (ob sobotah do 13. ure).

Marko Lakovič

NOVICE IZ KNJIŽNICE A. T. LINHARTA RADOVLJICA

Prireditve v januarju 2002

- TORKOVI VEČERI** *vedno ob 19.30*
- 8. 1.** **"Odkrivanje Kube"**
Kubo obišče vedno več turistov, odkrili smo jo tudi Slovenci. O kubanskem vsakdanu, naravnih in kulturnih zanimivostih ter glasbi bo ob diapozitivih predaval Janez Pretnar.
- 15. 1.** **"Fran Saleški Finžgar: Zbrano delo"**
V okviru znamenite edicije Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev je izšlo tudi celotno delo pisatelja F. S. Finžgarja v 15 knjigah. O tem urednik Jože Šifrer.

22. 1. **"Zdravljenje z alternativno medicino"**
Predavanje o alternativni medicini, naravnem zdravljenju, kiropraktiki in bioenergiji bo pripravil dr. Drago Smiljanič, ki bo predstavil tudi svoji knjigi o alternativnih metodah zdravljenja.
29. 1. **"Od Urške do Pirama in Tizbe"**
Na obisk prihaja Andrej Rozman - Roza, pesnik, pisatelj, prevajalec in igravec, ki bo recitiral svoje pesmi, odigral odlomek iz svojega prevoda Shakespearea in odgovarjal na vprašanja občinstva.
- četrtek, 17. 1. **Pogovor o knjigah ob 10.30**
Vsak tretji četrtek v mesecu se srečujemo in pogovarjamo o zanimivih novih in malo manj novih knjigah. Vabljeni!

OTROŠKE PRIREDITVE *četrtki ob 17.00*

10. 1. **"Mizica, pogrni se"** (Nana Milčinski); lutkovna igrice za otroke, stare vsaj 3 leta. Gostuje KUD Lutkovno gledališče Jesenice.
17. 1. **"Žogica Nogica"** (Jan Malik). Igrico za otroke, stare vsaj 3 leta, bodo uprizorile pedagoške delavke iz Vrtca Radovljica.
24. 1. **"Cesar se še vedno preoblači"** (Jelka Kusterle). Igrico za otroke, stare vsaj 4 leta, so pripravili učenci OŠ Prežihovega Voranca Jesenice pod mentorstvom Jelke Kusterle.
31. 1. **"Janček Ježek"** (slovenska ljudska). Pravljično uro za otroke, stare vsaj 4 leta, bo pripravila Nataša Vreček.
- ves mesec **"Spodbujanje domišljije otrok z likovnim izražanjem"**
Razstava likovnih izdelkov otrok 1. B razreda OŠ F. S. Finžgarja Lesce pod mentorstvom Marjane Vidic.
- ves mesec **Otroška ilustracija meseca**
V sodelovanju z Galerijo Šivčeva hiša smo pripravili razstavo originalne ilustracije in knjig ilustratorke Mojce Cerjak.

KNJIŽNICA LESCE

- ves mesec **"Spodbujanje domišljije otrok z likovnim izražanjem"**
Razstava likovnih izdelkov otrok 1. A razreda OŠ F. S. Finžgarja Lesce pod mentorstvom Helene Cilenšek.
- ves mesec **"Nagradno vprašanje za otroke"**
Vsak mesec z računalnikom poiščemo najbolj brane mladinske knjige in postavimo nagradno vprašanje. Če želite sodelovati, se dobimo v knjižnici!

KNJIŽNICA BLAŽA KUMERDEJA BLED

PRAVLJICA ZA OTROKE *vsak 3. petek v mesecu ob 17.00*

18. 1. **"Janček Ježek"** (slovenska ljudska). Pravljično uro za otroke, stare vsaj 4 leta, bo pripravila Nataša Vreček.

BLEJSKI VEČER *vsak 3. petek v mesecu ob 19.30*

- 18.1. **"Kitajska"**
Deželo nepredstavljenih razsežnosti, kjer v naravi vidiš malo živali in še manj rastlin, a je vseeno polna okusnih kulinarčnih specialitet, od katerih posebej priporočamo morske kumare, bo s pomočjo diapozitivov in videoposnetkov predstavila biologinja Alenka Šimnic.

- 18. 12. - 15. 1.** **"Razstava izdelkov mladih likovnikov z Bleda in okolice"**
Z razstavo svojih izdelkov se predstavljajo mladi likovni ustvarjalci, udeleženci kreativne likovne delavnice, ki je nastala v sodelovanju z ATELJE-jem ANM, Občino Bled in Knjižnico Blaža Kumerdeja.
- ves mesec** **Otroška ilustracija meseca**
Skupaj z Galerijo Šivčeva hiša smo pripravili razstavo originalne ilustracije in knjig ilustratorja Zvonka Čoha.
- ves mesec** **"Nagradno vprašanje za otroke"**
Vsak mesec z računalnikom poiščemo najbolj brane mladinske knjige in postavimo nagradno vprašanje. Če želite sodelovati, se dobimo v knjižnici!

KNJIŽNICA BOHINJSKA BISTRICA

OTROŠKE PRIREDITVE *vsako 1. in 2. sredo v mesecu ob 17.00*

- 19. 1.** **"Mizica, pogrni se"** (Nana Milčinski); lutkovna igrica za otroke, stare vsaj 3 leta. Gostuje KUD Lutkovno gledališče Jesenice.
- 16. 1.** **"Janček Ježek"** (slovenska ljudska). Pravljično uro za otroke, stare vsaj 4 leta, bo pripravila Nataša Vreček.
- ves mesec** **"Težko pričakovana zima"**
Otroci so se zelo razveselili prvega snega in zimskih radosti na snegu. Likovne izdelke na to temo razstavljajo učenci iz oddelkov podaljšanega bivanja OŠ F. S. Finžgarja Lesce pod mentorstvom Bojane Novak in Melite Jensterle.
- ves mesec** **Otroška ilustracija meseca**
Skupaj z Galerijo Šivčeva hiša smo pripravili razstavo originalne ilustracije in knjig ilustratorja Marjana Mančka.
- ves mesec** **"Nagradno vprašanje za otroke"**
Vsak mesec s pomočjo računalnika poiščemo najbolj brane mladinske knjige in postavimo nagradno vprašanje. Če želite sodelovati, se dobimo v knjižnici!

Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani
in
Sekcija za specialne knjižnice ZBDS

napovedujeta

IX. POSVETOVANJE SEKCIJE ZA SPECIALNE KNJIŽNICE ZBDS

z naslovom:

IZOBRAŽEVALNI MANAGEMENT V SPECIALNIH KNJIŽNICAH

Ljubljana, 14. - 15. november 2002
Konferenčna dvorana na Trgu republike 3

Tradicija posvetovanj specialnih knjižnic sega v leto 1985. Na osmih posvetovanjih se je zvrstilo 191 prispevkov, slovenskih in tujih avtorjev. V teh letih smo spregovorili o različnih problemih v specialnem knjižničarstvu, še nikoli pa nismo spregovorili o našem lastnem izobraževanju in o izobraževanju naših uporabnikov.

Letošnje posvetovanje smo razdelili na 3 sklope:

- **Vloga specialne knjižnice pri vseživljenskem izobraževanju.** Naš namen je, izpostaviti dileme izobraževanja v slovenskih specialnih knjižnicah in predstaviti uspešne primere upravljanja znanja ter skupaj ugotoviti, kako je naša vloga videna v širšem slovenskem prostoru oziroma v posameznih ustanovah, kjer specialne knjižnice delujejo ter v kolikšni meri lahko uporaba knjižnice vpliva na izboljšanje storilnosti.
- **Knjižničarji na poti v dobo znanja.** S povečevanjem različnih alternativnih možnosti izobraževanja, se tudi knjižničarji soočamo z izzivom brez primere. Kot usmerjevalci znanja v učeči se družbi moramo izoblikovati skupno politiko izobraževanja kadrov in razvoja "kariere". Želimo spregovoriti o izobraževalnih programih in izmenjati izkušnje z udeleženci izobraževanja z različnih strokovnih področij.
- **Strategija izobraževanja uporabnikov.** V knjižnici mora biti izobraževanje ves čas prisotno, pa vendar ne sme biti vsiljivo. Ker se pri izobraževanju uporabnikov ciljne skupine, katerim je izobraževanje namenjeno zelo razlikujemo, je pomembno, da izobraževanje načrtujemo na osnovi prakse in osebnih izkušenj, ter ga stalno prilagajamo potrebam uporabnikov. Vabimo vas k razmišljanju o vseh vrstah izobraževanja v knjižnicah ter o vlogi knjižničarja in uporabnika kot posredovalca oziroma prejemnika znanja.

Vse podrobnejše informacije dobite pri mag. Nadi Češnovar, NUK-DMS, tel. 01-5861-312, nada.cesnovar@nuk.uni-lj.si

Če želite na posvetovanju aktivno sodelovati izpolnite prijavnico za aktivno udeležbo.

**IX. POSVETOVANJE SEKCIJE ZA SPECIALNE KNJIŽNICE
ZBDS**

***Izobraževalni management
v specialnih knjižnicah***

Ljubljana, 14. - 15. november 2002

PRIJAVNICA REFERATA

*Prijavljam referat za strokovno posvetovanje Sekcije za specialne knjižnice
ZBDS:*

Naslov referata: _____

Avtor: _____

Knjižnica/ustanova: _____

Naslov: _____

Tel./Fax: _____ E-mail: _____

Ključne besede: _____

Izvleček (do 200 besed):

Prijavnico pošljite najkasneje do **15. marca 2002** na naslov: *NUK, Državna
matična služba za knjižničarstvo, mag. Nada Češnovar, Turjaška 1, 1000
Ljubljana*

IX. POSVETOVANJE SEKCIJE ZA SPECIALNE KNJIŽNICE ZBDS

*Izobraževalni management
v specialnih knjižnicah*
Ljubljana, 14. - 15. november 2002

PRIJAVNICA

*Prijavljam udeležbo na strokovnem posvetovanju Sekcije za specialne knjižnice
ZBDS:*

Ime in priimek: _____

Knjižnica/ustanova: _____

Delovno mesto: _____

Naslov: _____

Tel./Fax: _____ E-mail: _____

Davčni zavezanec: DA NE

Davčna številka ustanove:

Kotizacija za udeležbo na posvetovanju znaša **25.000 tolarjev**. V kotizacijo so vključeni tudi: zbornik, reklamno gradivo, osvežilne pijače in dve kosili.

Kotizacijo vplačate po prejetju računa na žiro račun: **50100-603-40295** (z oznako 9. posvetovanje)

Način prijave:

- najprej pošljite izpolnjeno prijavnico na spodnji naslov
- po udeležbi na posvetovanju vam bo NUK izstavil račun

**NUK, Državna matična služba za knjižničarstvo, mag. Nada Češnovar, Turjaška
1, 1000 Ljubljana.**

Dodatne informacije tel.: (01)-5861-312